

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Catan Liliana

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Sicinski Constantin în numele lui Cușnir Leonid, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Cușnir Igor Xxxxx, născut la xxxxx, originar din or. Xxxxx, domiciliat în mun. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 21.05.2012-10.12.2013
21.07.2014-28.04.2015
2. *instanța de apel:* 13.03.2014-24.04.2014
04.09.2015-09.12.2016
3. *instanța de recurs:* 28.07.2016 - 14.03.2017
17.09.2020-18.11.2020

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 decembrie 2013, Cușnir Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, la amendă în mărime de 1500 unități convenționale, în sumă de 30000 lei.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Zgardan Anatolie, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, inculpatul Cușnir Igor este învinuit de faptul, că la 16 ianuarie 2008, prin participație simplă cu Cușnir Leonid, aflându-se în Piața Auto Pruncul, urmărind scopul dobândirii ilicite a autocamionului model „MAN TGA”, n/î XXXXX, profitând de faptul că, se cunoșteau de aproximativ 10 ani cu Zgardan Anatolie, invocând pretextul achitării costului autocamionului de 55000 euro, într-o perioadă de 1 an, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, s-au deplasat la Biroul de Înregistrare a autovehiculelor nr. 5, amplasat pe adresa str. Muncești, 121 A, mun. Chișinău, unde au înregistrat autocamionul menționat pe numele lui Cușnir Leonid,

fiul lui Igor, însușind astfel bunul dobândit ilicit, iar costul autocamionului nu l-a achitat, cauzându-i părții vătămate Zgardan Anatolie prejudiciu material în proporții deosebit de mari, care la cursul oficial de schimb al BNM constituie 922350 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cușnir Igor să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de antreprenoriat pe termen de 5 ani.

3.2 Avocatul Vicol Ion în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece în acțiunile inculpatului nu se conțin elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal.

3.3 Partea vătămată Zgardan Anatolie, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cușnir Igor să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la pedeapsa prevăzută de sancțiunea normei citate, cu admiterea acțiunii civile și încasarea de la Cușnir Igor în beneficiul părții vătămate suma prejudiciului cauzat de 100000 euro.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24.04.2014, au fost admise apelurile, fiind casată sentința și dispusă rejudecarea cauzei de către prima instanță.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut, că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță din 29.10.2013, ultimul cuvânt a inculpatului a avut loc în lipsa avocatului acestuia și a interpretului (f.d. 72, vol. II), astfel fiind încălcate prevederile art. art. 16 alin. (2), 17, 66 alin. (2) pct. 12), 69, 85, 322 Cod de procedură penală.

La pronunțarea sentinței, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 388 alin. (1), 340 Cod de procedură penală.

La dosar nu sunt date despre pronunțarea sentinței integrale, iar inculpatul, avocatul Vicol Ion și partea vătămată au comunicat, că nu au participat la pronunțarea sentinței din motiv că nu au fost informați.

În procesul-verbal al ședinței de judecată din 10.12.2013 a fost scris „conform art. 384 Cod de procedură penală, completul revine în sala ședințelor judiciare și pronunță dispozitivul sentinței”, însă la materialele cauzei nu există dispozitivul (f.d. 81, vol. II), mai mult, în procesul-verbal al ședinței de judecată în prima instanță, nu este mențiunea despre soluționarea cauzei și despre pronunțarea sentinței motivate.

5. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2015, Cușnir Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, la amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, în sumă de 20000 lei.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Zgardan Anatolie, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

6. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, inculpatul Cușnir Igor este învinuit în faptul, că la 16.01.2008, prin participație simplă cu Cușnir Leonid,

aflându-se în Piața Auto Pruncul, urmărind scopul dobândirii ilicite a autocamionului model „MAN TGA”, n/î XXXXX, profitând de faptul că, se cunoșteau de aproximativ 10 ani cu Zgardan Anatolie, invocând pretextul achitării costului autocamionului de 55000 euro într-o perioadă de 1 an, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, s-au deplasat la Biroul de Înregistrare a autovehiculelor nr. 5, amplasat pe adresa str. Muncești, 121 A, mun. Chișinău, unde au înregistrat autocamionul menționat pe numele lui Cușnir Leonid, fiul lui Igor, însușind astfel bunul dobândit ilicit, iar costul autocamionului nu l-a achitat, cauzându-i părții vătămate Zgardan Anatolie prejudiciu material în proporții deosebit de mari, care la cursul oficial de schimb al BNM constituie 922350 lei.

7. Sentința fost atacată cu apeluri, de către:

7.1 Procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Cușnir Igor să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a desfășura activități economice pe termen de 5 ani.

În motivarea cerințelor a invocat următoarele aspecte:

- în ședința de judecată, acuzarea de stat a prezentat probe suficiente că camionul a ieșit din posesia părții vătămate Zgardan Anatolie și a fost transmis lui Cușnir Igor și Cușnir Leonid, fapt acceptat de către prima instanță;

- faptul transmiterii camionului către inculpat și fiul său Cușnir Leonid mai este dovedit și prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 15.12.2010, prin această hotărâre, instanța de judecată, în cadrul procesului civil, a decis transmiterea camionului către Zgardan Anatolie, prin posesia lui Cușnir Leonid;

- prima instanță urma să ia în considerație faptul că, transmiterea camionului către Cușnir Igor și Cușnir Leonid nu s-a făcut doar cu scopul folosirii lui Cușnir Igor și Cușnir Leonid de camion, dar a fost translativă de proprietate, întrucât dreptul de proprietate asupra camionului a trecut de la Zgardan Anatolie către firma administrată de Cușnir Leonid și Cușnir Igor și acest fapt este dovedit prin mențiunile efectuate de către Biroul de înmatriculare a transporturilor care se regăsesc în materialele cauzei penale și sunt confirmate prin declarațiile martorului Sîrbu Veaceslav care a efectuat reînmatricularea camionului;

- argumentele primei instanței referitor la faptul că Cușnir Igor nu a avut intenția de a însuși camionul sunt neîntemeiate, deoarece anume fiul său a fost persoana care a dobândit dreptul de a administra camionul, având și dreptul de dispoziție asupra acestuia;

- transmiterea camionului a fost efectuată cu condiția achitării de către Cușnir Igor și Cușnir Leonid a sumei de 55000 euro lui Zgardan Leonid, respectiv, a fost întocmit un contract de vânzare-cumpărare care este translativ de proprietate;

- din materialele cauzei penale rezultă că, camionul a intrat în posesia lui Cușnir Leonid, fiind semnat în acest sens și un act de predare-primire;

- prima instanță urma să țină cont și de faptul că, Cușnir Igor, având intenția de a dobândi ilegal, din start, bunurile părții vătămate, nu a întreprins nimic pentru a

întoarce banii, ceea ce demonstrează că inculpatul avea o stare financiară destul de precară și nu avea posibilitatea să-și execute obligația de a transmite banii.

7.2 Avocatul Vicol Ion în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare, din lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

- prima instanță incorect a stabilit starea de fapt, a dat apreciere juridică incorectă probelor administrate, calificând fapta în baza art. 196 alin. (4) Cod penal;

- în cadrul ședinței preliminare, partea apărării a înaintat cerere formulată în baza art. 345 alin. (4) Cod de procedură penală, care cuprinde în sine elemente de recunoaștere a nulității actelor procedurale, încălcarea dreptului la apărare, la interpret, excluderea din listă a probelor.

La această etapă, prima instanță prin încheiere a indicat că, cererea apărării va fi soluționată prin sentință, iar potrivit sentinței, prima instanță nu a reținut, nu a supus analizei argumentele invocate de partea apărării, nu a motivat soluția în raport cu poziția promovată în proces;

- potrivit sentinței, prima instanță nu a probat, or, în materialele cauzei lipsesc probe privitor la prejudiciul material, adică lipsa prejudiciului realizat prin profit, acesta nu a fost confirmat în contextul cerințelor pentru recunoașterea vinovăției inculpatului Cușnir Igor, de cauzare a prejudiciului material în această ordine;

- în susținerile verbale, apărarea a solicitat achitarea lui Cușnir Igor fiind invocate încălcările de procedură, care sunt suficiente pentru adoptarea sentinței de achitare;

- termenul limită de punere sub învinuire a inculpatului a expirat la 3 luni;

- apărarea a solicitat excluderea din cauza penală potrivit art. 94 alin. (8) Cod de procedură penală a raportului de expertiză nr. 2683 din 25.11.2011;

- prin esența stării de fapt examinate, la baza raporturilor între părțile Cușnir Leonid și Zgardan Anatolie au fost stabilite relații de ordin civil, care cad sub incidența soluționării ca raporturi exclusive de ordin civil.

7.3 Partea vătămată Zgardan Anatolie, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cușnir Igor să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la pedeapsa prevăzută de sancțiunea normei citate, cu admiterea acțiunii civile și încasarea de la Cușnir Igor în beneficiul părții vătămate suma prejudiciului cauzat de 100000 euro.

În motivarea cerințelor a invocat următoarele aspecte:

- prima instanță nu a dat apreciere corectă și justă probelor acumulate de organul de urmărire penală, recalificându-i acțiunile în baza art. 196 alin. (4) Cod penal;

- reieșind din faptul că, inculpatul nu-și recunoaște vina în însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere a bunului părții vătămate, atitudinea neglijentă, iresponsabilă atât față de bunul pe care l-a avut în posesie, cât și față de partea vătămată, căreia nu i-a recuperat prejudiciul material cauzat prin comportamentul

ilicite, atitudinea față de ordinea și organele de drept prin eschivarea de la executarea obligațiilor asumate, sancțiunea stabilită de prima instanță este prea blândă în coraport cu infracțiunea săvârșită de Cușnir Igor.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Vicol Ion în numele inculpatului și admise apelurile declarate de procuror și de partea vătămată Zgardan Anatolie, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cușnir Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a desfășura activități economice pe termen de 3 ani. Totodată, acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Zgardan Anatolie a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

9. Pentru a se pronunța, instanța de apel a constatat în fapt, că la 16 ianuarie 2008, Cușnir Igor, prin participație simplă cu Cușnir Leonid, aflându-se în Piața Auto Pruncul, urmărind scopul dobândirii ilicite a autocamionului model „MAN TGA”, n/î XXXXX, profitând de faptul că, se cunoșteau de aproximativ 10 ani cu Zgardan Anatolie, invocând pretextul achitării costului autocamionului de 55000 euro într-o perioadă de 1 an, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, s-au deplasat la Biroul de Înregistrare a autovehiculelor nr. 5 amplasat pe adresa str. Muncești, 121 A, mun. Chișinău, unde au înregistrat autocamionul menționat pe numele lui Cușnir Leonid, fiul său, însușind astfel bunul dobândit ilicite, iar costul autocamionului nu l-a achitat, cauzându-i părții vătămate Zgardan Anatolie o daună materială în proporții deosebit de mari, care la cursul oficial de schimb al BNM constituie 922350 lei.

Astfel, instanța de apel a reținut, că inculpatul Cușnir Igor a realizat latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal și vina ultimului de săvârșirea acesteia, a fost confirmată prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate Zgardan Anatolie (f.d. 16-18, vol. III); martorilor Leșenco Serghei (f.d. 19-21, vol. III); Cîrîmpei Alen (f.d. 22-23, vol. III); Sîrbu Veaceslav (f.d. 24, vol. III); Cușnir Irina (f.d. 29-31, vol. III); Șveț Roman (f.d. 28, vol. III); ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 27.04.2011 (f.d. 65, 66, vol. I); ordonanța de ridicare din 13.12.2011 (f.d. 174, vol. I); procesul-verbal de ridicare din 23.11.2011 (f.d. 178-179, vol. I); raportul de expertiză nr. 2683 din 12.12.2011 (f.d. 184-192, vol. I).

În opinia instanței de apel, prima instanță a comis erori de drept la compartimentul aprecierii circumstanțelor de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului Cușnir Igor, precum și încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, mai mult, prima instanță greșit a statuat asupra faptului că, procurorul nu a dovedit faptul dobândirii ilicite de către Cușnir Igor a averii prin careva acte de înșelăciune și abuz de încredere a proprietarului Zgardan Anatolie, iar intenția directă a inculpatului de a sustrage camionul, ca caracteristică a laturii subiective a escrocheriei nu a fost dovedită.

Făcând trimitere la prevederile art. 99 alin. (1), 157 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, instanța de apel având la bază ordonanța procurorului din 07.11.2011 (f.d. 142, vol. I), a dat o nouă apreciere probelor administrate în speță.

Careva probe concludente, care să confirme faptul vânzării de către SRL „Adirun Com” cet. Cușnir Leonid a autocamionului nominalizat și a remorcii model „Fruehauf TF 34C1” precum și transmiterii banilor pentru bunurile cumpărate, pârâțul Cușnir Leonid în ședința de judecată nu a prezentat.

De asemenea, pârâțul Cușnir Leonid în ședința de judecată nu a prezentat probe, care să confirme faptul că, a fost împuternicit de către SRL „Adirun Com” să realizeze bunurile mobile enunțate supra sie însăși”(f.d. 120-124, vol. I).

În continuare, instanța de apel a notat, că analizând componentele laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal în coraport cu probele administrate la cauza penală, concluzia primei instanțe referitor la faptul că, inculpatul Cușnir Igor, prin intenție indirectă a admis cauzarea prejudiciului material, prin exploatarea în interes personal a averii ce se afla în posesia sa, cu admiterea deteriorării bunului este greșită, or, procurorul a administrat suficiente probe care atestă faptul că, inculpatul Cușnir Igor, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit autocamionul model „MAN TGA”, n/î CMV 824, cauzând părții vătămate o daună în proporții deosebit de mari.

Astfel, în confirmarea acestui fapt, instanța de apel a reținut, că autocamionul nominalizat a ieșit din posesia părții vătămate Zgardan Anatolie și a fost transmis lui Cușnir Igor și Cușnir Leonid, fapt atestat și prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15.12.2010 prin care instanța de judecată a obligat SRL „Prolig Trans” să restituie reclamantului SRL „Adirun Com” autocamionul vizat, inclusiv și remorca model „Fruehauf TF 34C1”.

În acest sens, instanța de apel făcând referire la declarațiile martorului Sîrbu Veaceslav, precum și la certificatul de înmatriculare nr. xxxxx prin care se atestă că, deținătorul camionului model „Man” este Cușnir Leonid, a reținut că, transmiterea autocamionului către Cușnir Igor nu a avut drept scop folosirea autocamionului de către acesta și de către fiul său Cușnir Leonid, dar a fost cu efect translativ de proprietate, întrucât dreptul de proprietate asupra autocamionului a trecut de la Zgardan Anatolie către firma administrată de către Cușnir Igor și Cușnir Leonid, SRL „Prolig Trans”.

În contextul celor analizate, instanța de apel a respins argumentele primei instanțe precum că, inculpatul Cușnir Igor nu a avut intenția de a însuși camionul, dat fiind faptul că, în baza materialelor anexate la cauza penală s-a constatat că, fiul său, Cușnir Leonid a dobândit dreptul de a administra camionul, având și dreptul de dispoziție asupra acestuia, mai mult, instanța de apel a reținut, că partea vătămată Zgardan Anatolie a transmis camionul cu condiția achitării de către Cușnir Igor a sumei de 55000 euro, respectiv, inculpatul și-a manifestat intenția de a dobândi dreptul de proprietate asupra camionului.

La fel, instanța de apel a respins argumentele avocatului Vicol Ion precum că, între Cușnir Leonid și Zgardan Anatolie au fost stabilite relații de ordin civil, or, această poziție vine în contradicție cu materialele probatorii administrate la cauza penală. Totodată, instanța de apel a notat că, confuziunea dintre întinderea raporturilor civile și caracterul penal al unei fapte, constă în determinarea intenției inculpatului la săvârșirea infracțiunii de escrocherie și dacă acesta a acționat cu rea-credință față de obligațiile care și le-a asumat.

Or, instanța de apel având în vedere relevanțele din hotărârea CEDO în cauza Perez vs. Franța din 12.02.2004, a constatat că, intenția directă a inculpatului Cușnir Igor de a dobândi ilicit, prin înșelăciune și abuz de încredere bunul părții vătămate, care a avut intenția de a vinde autocamionul la prețul de 55000 euro, după care înregistrând autocamionul pe numele fiului acestuia, Cușnir Leonid, s-a eschivat de a achita costul autocamionului, prin care fapte i-a cauzat părții vătămate Zgardan Anatolie o daună materială în proporții deosebit de mari.

Pornind de la doctrina juridică națională, instanța de apel a reținut, că prin intermediul înșelăciunii și a abuzului de încredere Cușnir Igor a exercitat o influență psihică asupra conștiinței și voinței victimei Zgardan Anatolie, care ca și cum cedând bunul său mobil făptuitorului, presupune în mod eronat că, ultimul este îndreptățit a le lua. Inculpatul și partea vătămată, fiind cunoscuți de 10 ani, iar Cușnir Igor cunoscând despre faptul că, Zgardan Anatolie este proprietar al autocamionului vizat supra și dorește să-l înstrăineze, însă nu i se primește de ceva timp, înșelându-l verbal că este dispus să îl procure, însă banii îi va achita mai târziu, lezând libertatea manifestării de voință a victimei, ultimul transmitând bunul mobil benevol către făptuitor. Acesta a exploatat raportul de încredere care s-a stabilit între el și victimă, or, Cușnir Igor este și cunoscutul tatălui lui Zgardan Anatolie și raportul dat s-a creat pe atitudinea de colegialitate între ei.

Inculpatul Cușnir Igor în cadrul ședinței de judecată atât în prima instanță, cât și în instanța de apel nu a probat faptul că și-a executat obligația privind plata prețului autocamionului, că nu a manifestat intenția frauduloasă față de obligațiile asumate în raport cu victima Zgardan Anatolie.

Distinct de cele enunțate, instanța de apel a menționat, că nu poate afirma buna-credință a inculpatul Cușnir Igor, deoarece ultimul a recurs la procedee frauduloase în detrimentul victimei, autocamionul fiind înmatriculat pe numele fiului său, Cușnir Leonid în baza actelor transmise de Zgardan Anatolie, mai mult, Cușnir Igor a avut intenția de a însuși camionul, dat fiind faptul că, în baza materialelor anexate la cauza penală s-a constatat că, fiul său, Cușnir Leonid a dobândit dreptul de a administra camionul, având și dreptul de dispoziție asupra acestuia, or, între partea vătămată Zgardan Anatolie și Cușnir Igor a avut loc înțelegerea cu privire la faptul că primul urma să oformeze dreptul de proprietate asupra bunului mobil după ce Cușnir Igor va achita suma de 55000 euro, respectiv, inculpatul și-a manifestat intenția de a dobândi dreptul de proprietate asupra camionului.

Totodată, din actele cauzei s-a stabilit, cu certitudine, că Cușnir Igor a manifestat intenția frauduloasă față de Zgardan Anatolie, or, aceștia au hotărât să semneze actele referitoare la autocamion pe numele lui Cușnir Igor, după ce ultimul îi va da toți banii, însă după un an și jumătate de folosire a bunului mobil i-a comunicat că, nu are bani și nu se va achita cu el, respectiv această manieră de comportament pe care făptuitorul a manifestat-o după ce i-a fost transmis autocamionul s-a confirmat în cadrul ședinței judiciare prin declarațiile martorilor Leșcenco Serghei și Cerempei Alen, care au explicat că Cușnir Igor în rezultatul reînmatriculării dreptului de proprietate asupra autocamionului pe numele fiului său, Cușnir Leonid a obținut venituri, procurându-și un automobil în valoare de 54000 euro și că inițial acesta a manifestat dorința de a merge la notar pentru perfectarea contractului de vânzare-cumpărare, ulterior însă s-a răzgândit, neprezentându-se.

Cu referire la alegațiile avocatului Vicol Ion, care și-a exprimat dezacordul cu încălcările drepturilor procedurale ale inculpatului Cușnir Igor, și anume, dreptul la apărare, dreptul la interpret, excluderea din listă a probelor, instanța de apel a enunțat, că aceste argumente sunt neîntemeiate, dat fiind faptul că, potrivit materialelor cauzei penale se atestă că, ordonanța de punere sub învinuire a fost prezentată inculpatului în limba rusă, iar în procesul-verbal de audiere a inculpatului este prezentă semnătura interpretului.

Cu referire la argumentele apărării precum că, a expirat termenul de punere a persoanei sub învinuire a inculpatului la 3 luni după 10.03.2011, la 10.06.2011, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate, or, potrivit ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît, procesului-verbal de comunicare a drepturilor și obligațiilor bănuîtilui și procesului-verbal de audiere a bănuîtilui, acestea au fost întocmite la 25.03.2011, iar învinuirea a fost înaintată la 24.06.2011, adică până la termenul de trei luni prevăzut la art. 63 Cod procedură penală.

La fel, instanța de apel a respins și argumentele avocatului Vicol Ion precum că, învinuirea înaintată inculpatului Cușnir Igor este una imprevizibilă, deoarece analizând conținutul învinuirii în raport cu prevederile art. 281 alin. (2) Cod procedură penală, se constată că, în ordonanța de punere sub învinuire a inculpatului Cușnir Igor au fost inserate datele stabilite la art. 281 alin. (2) Cod procedură penală, totodată, avocatul Vicol Ion nu a detaliat care sunt elementele indicate la art. 281 alin. (2) Cod procedură penală și care nu se regăsesc în ordonanța de punere sub învinuire, mai mult, apărarea în cererea de apel a solicitat, achitarea inculpatului pe motivul încălcărilor de procedură, cerință care este nefondată, în speță, nefiind constatate careva încălcări de procedură care ar fi în măsură să afecteze dreptul la un proces echitabil al inculpatului.

Instanța de apel a respins poziția avocatului Vicol Ion cu privire excluderea raportului de expertiză nr. 2683 din 25.11.2011, prin prisma art. 94 alin. (8) Cod procedură penală, în legătură cu faptul că, inculpatul Cușnir Igor, ca parte în proces nu a fost informat de drept de a participa la efectuarea expertizei pentru a stabili prejudiciul, or, în conformitate cu prevederile art. 251 alin. (4) Cod procedură penală,

avocatul Vicol Ion nu a invocat această încălcare în termenul reglementat de norma procesual-penală, iar alegațiile ultimului nu-și găsesc confirmare prin prisma prevederilor art. art. 142-144 Cod de procedură penală.

La compartimentul individualizării pedepsei, instanța de apel a făcut referire la prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal.

În final, instanța de apel cu trimitere la prevederile art. art. 219 alin. (1), 221 alin. (1), (2), 225 alin. (1), (2), (3), (4) Cod de procedură penală, constatând faptul că, partea vătămată Zgardan Anatolie solicită încasarea de la Cușnir Igor și Cușnir Leonid a prejudiciului material în sumă de 100000 euro, însă la materialele cauzei nu au fost anexate suficiente acte confirmative care să certifice suma prejudiciului solicitat de partea vătămată, respectiv, în acest sens urmând a fi administrate probe suplimentare, în vederea excluderii tergiversării examinării cauzei penale, a dispus soluționarea chestiunii privind acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Zgardan Anatolie, prin admiterea acțiunii civile în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

10. Avocatul Vicol Ion în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare, din lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

În motivarea cerințelor sale a invocat motive similare celor din cererea de apel, inclusiv a invocat dezacordul pe marginea încălcării termenului de menținere în calitate de bănuț a lui Cușnir Igor, încălcarea dreptului inculpatului la apărare fiind exprimat prin faptul că în cadrul urmăririi penale nu a beneficiat de serviciile unui interpret, excluderea din lista probelor a raportului de expertiză nr. 2683 din 12.12.2011 (f.d. 184-192, vol. I) ca fiind lovit de nulitate, deoarece inculpatul nu a fost înștiințat pentru a participa la efectuarea acestuia și relațiile între inculpat și partea vătămată sunt de ordin civil.

11. Prin *decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017*, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Vicol Ion în numele inculpatului, fiind casată parțial decizia, rejudecată cauza în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre după cum urmează: Cușnir Igor Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 27, 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis. În rest, hotărârea a fost menținută.

12. În motivarea deciziei, instanța de recurs a indicat, cu toate că în descriptivul deciziei instanței de apel a fost motivat corect de către instanță, că acțiunile inculpatului Cușnir Igor se raportează la componența de infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal și nu la cea prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal, precum a fost reținut inițial de către prima instanță, fiind menționat corect, că concluzia primei instanțe referitor la faptul, că inculpatul Cușnir Igor, prin intenție indirectă a admis cauzarea prejudiciului material prin exploatarea în interes material a averii ce se afla în posesia sa, cu admiterea deteriorării bunului este greșită, decizia

instanței de apel conține eroare de drept sub aspectul încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, or, determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de Cușnir Igor și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, urma să fie efectuată sub aspectul prevederilor art. 27 Cod penal.

În acest context, instanța de recurs a indicat, că soluționând apelurile declarate și dând probelor învinuirii o nouă apreciere, instanța de apel greșit a reținut, că inculpatul Cușnir Igor a realizat latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie care s-a exprimat prin faptul, că Cușnir Igor, profitând de faptul că se cunoștea cu partea vătămată Zgardan Anatolie de aproximativ 10 ani, invocând pretextul achitării costului autocamionului de 55000 euro, într-o perioadă de un an de zile, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, s-au deplasat la Biroul de Înregistrare a autovehiculelor nr. 5 amplasat pe adresa str. Muncești, 121 A, mun. Chișinău, unde au înregistrat autocamionul menționat pe numele lui Cușnir Leonid, fiul inculpatului, însușind astfel bunul dobândit ilicit, iar costul autocamionului nu l-a achitat.

Respectiv, în cazul în care înscrisurile: a) procura fără număr și fără dată eliberată de SRL „Adriun Com” pe numele lui Cușnir Leonid privind împuternicirile acestuia cu dreptul de a oformă documentele pentru realizarea mijlocului de transport, b) contractul de vânzare-cumpărare din 16.01.2008, încheiat în baza procurii fără număr și fără dată de către fiul inculpatului, Cușnir Leonid și c) contractul de vânzare-cumpărare a autocamionului care a format obiectul material al infracțiunii de escrocherie, nu ar fi fost anulate, conservându-și puterea juridică, atunci probele la care a făcut referire instanța de apel în partea descriptivă a deciziei, și anume: declarațiile părții vătămate Zgardan Anatolie (f.d. 16-18, vol. III); martorilor Leșenco Serghei (f.d. 19-21, vol. III); Cirimpei Alen (f.d. 22-23, vol. III); Sîrbu Veaceslav (f.d. 24, vol. III); Cușnir Irina (f.d. 29-31, vol. III); Sveț Roman (f.d. 28, vol. III); ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 27.04.2011 (f.d. 65, 66, vol. I); ordonanța de ridicare din 13.12.2011 (f.d. 174, vol. I); procesul-verbal de ridicare din 23.11.2011 (f.d. 178-179, vol. I); raportul de expertiză nr. 2683 din 12.12.2011 (f.d. 184-192, vol. I), inclusiv actul de primire-predare din 15.01.2008 încheiat între Zgardan Anatolie și Cușnir Igor (f.d. 40, vol. I); ordinul eliberat de SRL „Adirun Com” în persoana directorului, Zgardan Anatolie (f.d. 41, vol. I); confirmarea din 28.01.2008 (f.d. 42, vol. I); decizia Colegiului civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19.10.2011 (f.d. 119, vol. I); hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 15.12.2010 (f.d. 120-124, vol. I); actul din 10.10.2005 eliberat de SRL „Cargotatrans” în persoana directorului Maliu Nicolai (f.d. 129-131, vol. I) expres ar confirma realizarea de către inculpatul Cușnir Igor a laturii subiective în integritate a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, însă, având în vedere efectul nulității actelor vizate supra (în principal procura fără număr și fără dată), situația discutată în speță îmbracă o altă formă, sub aspectul tentativei din partea inculpatului Cușnir Igor de escrocherie, or, acțiunile intenționate ale

ultimului, îndreptate nemijlocit spre săvârșirea escrocheriei, din cauza nulității actelor descrise supra, adică din cauze independente de voința făptuitorului, nu și-au produs efectul, generând o infracțiune neconsumată.

La compartimentul individualizării pedepsei, instanța de recurs, cu referire la prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, inclusiv cu referire la practica judiciară constantă a Curții Supreme de Justiție pe marginea aplicării pedepsei pentru infracțiunile neconsumate, enunță, că la capitolul aplicării pedepsei pentru infracțiunea neconsumată (art. 27 Cod penal) și luarea în considerare a circumstanțelor în virtutea cărora infracțiunea nu a fost dusă până la capăt, urmează să fie reținut, că norma aceasta include doar acele împrejurări care nu depind de voința vinovatului. Totodată, a luat în considerație și atitudinea vinovatului față de aceste circumstanțe, care s-a manifestat în acțiuni privind învingerea lor, capacitatea și pregătirea de a li se opune.

Astfel, ținând cont de motivele enunțate la pct. 11.1. al prezentei decizii, de prevederile art. 81 alin (3) Cod penal, și anume, că mărimea pedepsei pentru tentativă de infracțiune ce nu constituie o recidivă nu poate depăși 3/4 din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător pentru infracțiunea consumată, precum și de faptul, că inculpatul Cușnir Igor nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii, că acestuia i se incriminează o infracțiune deosebit de gravă, iar în privința ultimului careva circumstanțe atenuante/agravante nu au fost stabilite, instanța de recurs a găsit oportun de a aplica inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (5) Cod penal, 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

13. La data de **01 septembrie 2020**, avocatul Sicinski Constantin în numele lui Cușnir Leonid a depus recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel din 09 decembrie 2015, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

14. În motivarea recursului a indicat că:

- în procesul examinării prezentei cauze penale de către instanța de apel au fost admise erori grave, și anume examinarea cauzei a fost efectuată în privința unei persoane necitate, și chiar neantrenate în prezentul proces - Cușnir Leonid, care a fost lipsit de posibilitatea realizării prezumției de nevinovăție și garanțiilor aferente, ceea ce a afectat grav soluția instanței de apel și constituie drept temei pentru casarea deciziei din 09.12.2015, cu dispunerea rejudecării cauze de către instanța de apel;

- prin ordonanța din 09.04.2012, urmărirea penală pe faptul comiterii de către Cușnir Leonid a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, a fost disjunsă din prezenta cauză penală;

- în privința lui Cușnir Leonid nu a fost întocmit rechizitoriul;

- procurorul în prima instanță nu a cerut admiterea acțiunii civile împotriva lui Cușnir Leonid;

- Cușnir Leonid nu a fost citat, și nici nu a fost antrenat în orice calitate în prezentul proces judiciar nici în prima instanță, nici în instanța de apel;

- acțiunile lui Cușnir Leonid nu au constituit obiectul examinării nici în prima

instanță, nici în instanță de apel nici prin prisma atragerii la răspunderea penală, nici prin prisma acțiunii civile;

- nici procurorul, nici partea vătămată în cererea de apel înaintată nu au cerut încasarea prejudiciului de la Cușnir Leonid, ci doar de la Cușnir Igor;

- instanța de apel prin identificarea a tuturor elementelor infracțiunii în acțiunile lui Cușnir Leonid, de fapt deja l-a recunoscut pe Cușnir Leonid vinovat în săvârșirea prin participație simplă a infracțiunii, pentru care a fost condamnat Cușnir Igor, doar fără expunerea formală referitor la această în dispozitivul deciziei;

- în dosarul penal disjuns în privința lui Cușnir Leonid, el, de fapt, deja este lipsit de orice prezumție de nevinovăție fiind deja constatat prin hotărârea irevocabilă faptul că, el a săvârșit infracțiune, și unica ce a rămas să fie făcut în dosar în privința sa este doar să determine și să aplice lui pedeapsă pentru infracțiunea comisă;

- instanța de apel nu doar s-a expus asupra vinovăției lui Cușnir Leonid în săvârșirea infracțiunii pentru care el nu a fost judecat, dar și a aplicat față de dânsul consecințele negative ale săvârșirii acestei infracțiuni - a admis acțiunea civilă privind încasarea de la Cușnir Leonid a prejudiciului cauzat prin această infracțiune;

- a fost direct încălcată prezumția nevinovăției prevăzută la art. 6 pct. 2 al Convenției, art. 21 al Constituției și art. 8 Cod de procedură penală;

-decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Chișinău din 09.12.2015 a fost adoptată cu comiterea erorilor grave, care au afectat soluția instanței de apel și nu pot fi corectate de către instanțe de recurs, și urmează să fie casată în baza art. 427 alin. (1) pct. 4)-6) și art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel;

- Cușnir Leonid formal (de iure) nu a avut nici un statut procedural în prezenta cauză, însă instanța de apel prin expunerea asupra vinovăției lui în decizia atacată, cât și prin admiterea acțiunii civile împotriva lui, de facto a procedat în privința lui Cușnir Leonid ca în privința inculpatului (sau, minim, părții civilmente responsabile), ceea ce, îi prezintă dreptul de a declara prezentul recurs;

- Cușnir Leonid nu a fost citat și nu a participat în prezenta cauză, acestuia nu i-a fost expediată decizia atacată, și ca urmare, a luat cunoștință cu conținutul deciziei Curții de Apel Chișinău din 09.12.2015 doar la dată de 11 august 2020, când apărătorul său nou-contractat avocatul Constantin Sicinski a făcut cunoștința cu materialele prezentei cauze penale, se confirmă prin recipisa avocatului anexată la materialele prezentei cauzei privind acuzarea lui Cușnir Igor - semnătura avocatului pe cerere de luare cunoștinței cu materialele cauzei v. III;

- luând în considerație caracterul excepțional a prezentei cauze, deoarece instanța s-a expus asupra acțiunilor unei persoane neantrenate în proces, există temeiul rezonabil pentru restabilirea termenului pentru declararea recursului sau, după caz, pentru calcularea acestui termen din momentul luării cunoștinței cu Decizia Curții de Apel Chișinău din 09.12.2015, adică din data de 11.08.2020.

15. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, pe baza materialului din dosar și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Potrivit dispozițiilor art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art.429 și 430.

Colegiul penal, verificând materialele cauzei constată că, avocatul Sicinski Constantin în numele lui Cușnir Leonid, contestă, la data de 01 septembrie 2020 cu recurs ordinar, decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, considerînd, că instanța de apel s-a expus asupra vinovăției lui Cușnir Leonid în săvârșirea infracțiunii pentru care el nu a fost judecat, dar și a aplicat față de dînsul consecințele negative ale săvârșirii acestei infracțiuni - a admis acțiunea civilă privind încasarea de la Cușnir Leonid a prejudiciului cauzat prin această infracțiune, deși cauza în privința acestuia a fost disjunsă din cauza penală nr. 2011030476, prin ordonanța din 09 aprilie 2012.

Însă, Colegiul penal reține faptul că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Vicol Ion în numele inculpatului Cușnir Igor, fiind casată parțial decizia, rejudecată cauza în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Cușnir Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 27, 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis. În rest, hotărârea a fost menținută.

Astfel, instanța de recurs ajunge la concluzia că, recursul avocatului Sicinski Constantin în numele lui Cușnir Leonid, la caz nu corespunde cerințelor de formă și conținut. Or, legea nu prevede examinarea repetată a cauzei în ordine de recurs ordinar, după cum solicită avocatul, care contestă decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, omițând să indice, că prezenta cauză penală a fost obiect de examinare în ordine de recurs ordinar.

Totodată, Colegiul penal constată că, Cușnir Leonid în cauza penală privindu-l pe Cușnir Igor, nu are nici o calitate procesuală, iar simpla indicare a numelui și prenumelui lui Cușnir Leonid, în fapta constatată de instanțe este o eroare materială, care poate fi înlăturată conform prevederilor art. 249 Cod de procedură penală.

Astfel, ce ține de acțiunile altei persoane, în privința căreia procedurile au fost disjuse, acestea vor fi apreciate în procedură separată pe cazul ce îl vizează, cu respectarea tuturor principiilor, inclusiv dreptul la apărare, prevăzute atât de Codul de procedură penală, cât și de art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale.

Circumstanțele enunțate denotă, că recursul nominalizat nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Astfel, o dată ce recursul avocatului Sicinski Constantin în numele lui Cușnir Leonid, nu îndeplinește cerințele de formă și conținut, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

16. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Sicinski Constantin în numele lui Cușnir Leonid, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Cușnir Igor Xxxxx**, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **18 noiembrie 2020**.

Președinte

Catan Liliana

Judecătorii

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie